ПАМ'ЯТАЄМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ - БУДУЄМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 191. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЖОВТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 10, 1975 No. 191. VOL. LXXXII.

ЕПАРХІЯ СВ. НИКОЛАЯ В ЧІКАГО ПРОГОЛОСИЛА „СИНОДАЛЬНІ ДНІ ПОМІСНОЇ УКЦ"

Чікаго. — Владика Ярослав Габро, Єпископ Епархії св. Отця Николая з осідком в Чікаго, проголосив дні 25 і 26-го жовтня ц.р. в цій епархії „Синодальними Днями Помісної Української Католицької Церкви для вшанування Архиєпископських Синодів нашої Церкви та змагань до завершення її структури Патріярхатом на чолі з її головою, Блаженнішим Первоієрархом Йосифом". В цьому намірені в тих днях у всіх парафіях Епархії св. Николая будуть відслужені св. Літургії та переведені збірки на Патріярший Фонд. Владика Ярослав Габро проголосив у цій справі окремий заклик, в якому сказано:

Всечесніші Отці!

Мої Дорогі Вірні!

У співпраці з Комітетом Громадської Дії за Патріярхат Помісної Української Церкви та Патріяршим Фондом Епархії св. Отця Николая проголошуємо щорічні, вже четверті, СИНОДАЛЬНІ ДНІ Помісної Української Католицької Церкви в днях 25-го і 26-го жовтня 1975 для вшанування Архиєпископським Синодів нашої Церкви та змагань до завершення нашої церковної структури Патріярхатом на чолі з її головою Блаженнішим Первоієрархом Иосифом.

Святкування проходять під гаслом: „За Єдність Церкви і Народу, за Патріярхат!

Доручається в усіх парафіях Епархії св. Отця Николая в неділю, 26-го жовтня 1975 відслужити св. Літургію в намірені Нашої Церкви й Народу та реалізації Патріярхату.

Доручається в усіх парафіях в неділю, 26-го жовтня збірку на Патріярший Фонд на потреби нашої Помісної Церкви до рук її Голови Блаженнішого Первоєрарха Иосифа.

Проситься допомогти в поширюванні коло наших церков пропам'ятних стрічок, виданих Патріяршим Фондом, з розпродажі яких прихід призначений на потреби Нашої Церкви.

Заохочуємо наших вірних теж іншими способами вшанувати ці роковини і разом зі своїми душпастирями в молитовному з'єднанні з нашим Блаженнішим Первоєрархом Иосифом теж і своїми жертвами причинитися до будови великого діла — Патріярхату нашої Рідної Церкви.

ЗА ЄДНІСТЬ ЦЕРКВИ І НАРОДУ! ЗА ПАТРІЯРХАТ!

ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ПОМІСНОЇ УК. ЦЕРКВИ

СИНОДАЛЬНІ ДНІ ПОМІСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

ЕПАРХІЇ св. о. НИКОЛАЯ 25. і 26. жовтня 1975 Р. Б.

Пропам'ятна стрічка (поменшена) для вшанування Синодальних Днів Помісної Української Католицької Церкви в Єпархії св. о. Миколая в Чікаго, видана заходами Єпархіяльного Патріяршого Фонду. Мистецьке оформлення Романа Завадовича, мол. Ввесь прихід із продажу стрічок призначений на потреби Помісної УКЦ до рук Блаженнішого Патріярха Иосифа.

Балтіморський коледж має курс української мови, потребує студентів

Балтімор, Мд. — Ессекс Коммюніті Коледж тут повідомив, що як і минулого року в програму навчання включено курс української розговірної мови, а виклади починаються у вівторок, 21 жовтня. На курс, оплата якого виносить 15.00 долярів за семестр, можуть реєструватися також особи, які не є студентами коледжу. Викладачем цьогорічного курсу є пані Ніна Калиновська - Бенґс, яка минулого року навчала українську мову в середній школі Дюлейні в Тімоніюм, Мд. П-ні Бенґс одержала ступінь бакалявра в Університеті МекҐілл в Монтреалі, а диплом маґістра в Колюмбійському університеті в Ню Йорку.

Українська Освітня Асоціяція Мериленду, заходами якої цей коледж включив курс української мови в програму навчання ще минулого року, закликає українців Балтімору і околиці піддержати цей курс, реєструючись ще перед 21-им жовтня. Щоб курс продовжувався, треба принаймні 15 слухачів, а їх ще немає. У всіх справах, пов'язаних з курсом, слід телефонувати на число: (301) 682-6000 екст. 405.

Український Клюб при Нюйоркському Університеті обрав нову Управу

Ню Йорк. — Члени Українського Студентського Університету, зібрані 7-го жовтня на перших сходинах нового шкільного року 1975-76, обрали на цей академічний рік нову Управу в складі: голова — Романа Сохан, студентка 3-го року журналістики, заступниця голови — Зоріянна Писарівська, студентка 4-го року журналістики, і скарбник — Юрій Серант, студент 4-го року політичних наук. Члени Клюбу вирішили однозгідно змінити назву цього два роки тому відновленого „Українського Студентського Клюбу" на „Український Клюб при Нюйоркському Університеті". Учасники нарад обговорили теж пляни праці Клюбу на найближчі місяці та постановили відбути чергові сходини членів 28-го жовтня ц. р. На другий тиждень листопада заплянував Клюб влаштувати Товариську Вечірку для студентів Нюйоркського та інших університетів. Український Клюб при Нюйоркському Університеті нараховує близько 50 членів.

КОНКУРС УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ

Торонто, Канада. — 5-й з черги конкурс української музики відбудеться тут від 30-го січня 1976 р. до 8-го лютого включно. В програмі конкурсу інструментальної музики (фортепіян, скрипка, віольончеля, бандура і інші); вокальної музики (сольоспів, хори і т.п.) та композиції.

УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТВ'ЯЗНІ В СССР ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ДЕРЖАВНИХ, ЦЕРКОВНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ДІЯЧІВ СВІТУ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З СССР продісталися на Захід сім нових самвидавних документів з Пермських та Мордовських таборів, як також із Владимірської тюрми, а саме:

1. Відкритий лист Вячеслава Чорновола до президента ЗСА Джералда Форда з датою 1 серпня 1975 р., де Чорновіл м. ін. пише: „Думаю, пане Президенте, що Ви також могли б взяти до уваги думки політичної опозиції в СССР, що її репрезентують перш за все політичні в'язні. Я смію твердити, що висловлені тут думки не є тільки мої особисті, але віддзеркалюють також погляди широкого кола совєтських політичних в'язнів різних національностей... Ясно, що за кожним із нас, політв'язнів, репресованих за опозиційні виступи, стоять сотні і тисячі людей, які думають так як і ми..."

2. Заявав Вячеслава Чорновола до прокурора Прикарпатської воєнної округи з 23 липня 1973 р. У ній Чорновіл обвинувачує старшого слідчого Львівського КҐБ, Мирослава Боєчка, у злочинній діяльності під час ведення його слідства в 1972-73 рр. В документі широко розповідається про провокаційні методи, брехню і шантаж, застосовані супроти Чорновола, про натиск на його рідних і про різні фабрикації КҐБ.

3. Звернення о. Василя Романюка до Папи Павла VI (без дати, але не пізніше чим 1 серпня 1975 р.). Там читаємо: „Тільки в 1972 р. в Україні репресовано коло 800 людей. Дехто з них одержали довголітні строки і їх держать в концтаборах Мордовії і Уралу, інших звільнили з праці, вигнали з наукових установ, з помешкань і т. д. В Києві в 1970 р. була вбита художниця Алла Горська, того ж року у Львівській області вбили священика Православної Церкви, а ось недавно, в Сумах вбили брата сьогодні репресованого українського літератора Михайла Осадчого — Володимира Осадчого. Я зі своєї сторони на знак протесту проти жорстокости і нелюдяности у відношенні до інакшедумаючих і проти заборони користуватися Біблією починаю з 1-го серпня 1975 р. голодівку."

4 Звернення о. Василя Романюка до Всесвітньої Ради Церков в Женеві. Він м. ін. пише: „Уважаю моїм обов'язком, як християнина і віруючої людини, звернути Вашу увагу на позбавлення елементарних прав людини в СССР. Ось я вже четвертий рік сиджу безвинно в тюрмі і ніякої справедливости добитися не можу".

5. В документі п. н.: „Я обвинувачую", писаним в 1975 р., Василь Стус каже: „Я вже неодноразово звертаюся до офіційних установ з просьбою притягнути до кримінальної відповідальности осіб, котрі здійснювали масову розправу над представниками цілого покоління української інтеліґенції". В. Стус видвигає сім обвинувальних пунктів проти КҐБ, слідчих, „літературних рецензентів КҐБ." В своєму есею Стус пише: „За це я вимагаю судити їх, як ворогів української культури, ворогів українського народу, ворогів гуманізму, світової культури, ворогів людства".

6. Записка про Левка Лук'яненка. Самвидавна записка про життєвий шлях колишнього адвоката, засудженого в травні 1961 р. у Львові за його участь в Українській Робітничо-Селянській Спілці. Лук'яненко був засуджений на кару смерти, а касаційний суд замінив його вирок на 15 років позбавлення волі.

7. Записка про українського політичного в'язня Михайла Яцишина „засудженого в 1972 р. на 6 років позбавлення волі за „антисовєтську пропаґанду і аґітацію". Яцишин знаходиться у Владимирській тюрмі, де важкий режим впливає на його психічний стан. В його обороні написали протести до прокуратора Пермської области жид-в'язень Давид Черноґлаз (тепер знаходиться в Ізраїлі) і росіянин Владимір Буковський.

Тексти цих документів незабаром будуть друковані у „Свободі", а згодом появляться окремою збіркою у видавництві „Сучасність".

СОВЄТИ КРИТИКУЮТЬ АМЕРИКУ ЗА ЕСПАНІЮ, „Н. Й. ТАЙМС" ПРИГАДУЄ КАРУ СМЕРТИ В СОВЄТАХ

Москва. — „Известия", орган Верховної Ради СССР, перший раз заатакував уряд ЗСА, який, мовляв „цинічно промовчав" події в Еспанії пов'язані з екзекуцією п'ятьох басків в дні 27-го вересня ц.р. тому, щоб осягнути згоду еспанського уряду на продовження договору про військові бази. „В часі, коли цілий світ протестував проти нечуваного злочину мадрідського режиму, З'єднані Стейти Америки мовчали, бо така позиція була корисною і поплатною для них" — пишуть „Известия" і при тому відмічують, що „американська мовчанка в тому часі, коли багато европейських країн протестували й навіть відтягнули своїх амбасадорів з Мадріду, була щедро нагороджена. Мадрід погодився, щоб ЗСА й далі користувались базами на еспанській території і навіть розбудовали нові, якщо цього собі бажають".

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Дейвід К. Шіплер в інформації з Москви відмічує, що Москва все критикувала американські бази поза територією ЗСА, але від часу Европейської Конференції для справ безпеки і співробітництва, особливо її останньої сесії в Гельсінках, московська преса тільки побіжно торкалась американської закордонної політики. Тому замітка в „Известиях" викликала в закордонних журналістів деяке здивування.

Ніби для оправдання свого виступу „Известия" зацитували декілька голосів чужої преси про новий еспансько-американський договір кажучи, „що цілий світ засудив американську поставу і продовження реченця про військові бази", бо, мовляв, тоді коли політична ізоляція еспанського режиму затіснюється, Мадрід одержує допомогу з-за океану. „Ню Йорк Таймс" при цій нагоді пригадує; що в Совєтському Союзі існує також кара смерти і то не тільки за вбивство, але також за інші проступки, наприклад за спекуляцію, хабарі тощо. В половині вересня, — пише газета — був виконаний вирок смерти над директором фабрики в Казахстані за хабарництво і розкрадання державного майна. Совєтська преса промовчує, що 5 басків були засуджені на смерть за вбивство поліцистів і цивільних членів Служби Безпеки — кінчає свою замітку „Ню Йорк Таймс".

КОНҐРЕСМЕН БИРК ВИМАГАЄ УСУНЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ І БІЛОРУСЬКОЇ ССР З ОН, ВВАЖАЮЧИ ЇХ ОКУПОВАНИМИ КРАЇНАМИ, А НЕ СУВЕРЕННИМИ ДЕРЖАВАМИ

КИЇВСЬКИЙ „ПЕРЕЦЬ" КПИНАМИ ПРОЗРАДЖУЄ СТУРБОВАНІСТЬ МОСКВИ АКЦІЯМИ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ В ОН

Друкований „на украинськом язике" київський гумористичний журнал „Перець" у своєму виданні за липень ц. р. віддав окрему увагу акціям вільних українців в Об'єднаних Націях, присвячуючи цій справі карикатуру на цілій першій сторінці та нібито гумореску якогось Федора Маківчука на 5-ій сторінці. Карикатура, в оригіналі, очевидно, в синьо-жовтих кольорах, як і гумореска Маківчука говорять самі за себе і виразно прозраджуючи затривоження Москви акціями вільних українців в ОН. Для інформації читачів, поміщуємо фотокопії карикатури і гуморески „Перця на цій і на 4-ій сторінці, як і редакційний коментар на цю тему: „Смійся, паяце!" на сторінці другій. На фото вгорі: фотокопія (поменшена) першої сторінки „Перця".

Вашінгтон, Д. К. — „Білорусь і Україна, помимо підтвердженого їхньою історією почуття особовости і запеклого націоналізму, не є управнені до незалежного членства в Об'єднаних Націях. Їх перетворено в складові частини одної великої рабовласницької держави збудованої з крови безчисленних мільйонів замордованих людей, які вірили у свою незалежність і які втратили своє життя за цей основний принцип", — заявив конґресмен Герберт Бирк, республіканець з Фльориди, в Палаті Репрезентантів у п'ятницю, 26 вересня, вимагаючи позбавлення Білоруської ССР і Української ССР членства в Об'єднаних Націях.

В цій справі конґресмен Бирк вніс спеціяльну резолюцію в Конґресі ЗСА, поновлюючи в цей спосіб свої заходи з 1971 року, тоді пов'язані з усуненням Націоналістичного Китаю з ОН і прийняттям в члени комуністичного Китаю, якому „згідно з усіми принципами Чартеру ОН не належиться це членство". Конґресмен Г. Бирк у своїй заяві, якою він попередив формальне внесення резолюції в справі видалення Української і Білоруської ССР з ОН, підкреслив право цих двох країн на свободу і незалежність, але не у формі республік, які є складовими частинами СССР і яких одинокою функцією в ОН є забезпечити три голоси за СССР в Генеральній Асамблеї.

„Згідно з міжнародним правом, теперішню Білорусь і Україну не можна вважати державами," — заявив конґресмен Бирк, обширно мотивуючи свою резолюцію історичними фактами, які вказують, що власне Москва позбавила Білорусь і Україну свободи і незалежности, а кожний їх прояв здушує насильством. Від часу загарбання Білорусі і України комуністами - твердив конґресмен Бирк, — ці країни не мають жадних атрибутів суверенности і незалежности згідно з критеріями міжнародного права. Ані Україна, ані Білорусь не мають міжнародних зв'язків, ані не ведуть незалежної від Москви закордонної політики.

„Чому? Прямо тому, що їм це не дозволяється, тому що від часу російської революції і Леніна вони є частинами СССР, інкорпорованими величезним коштом людських жертв".

В дальшому конґресмен Г. Бирк переповів захоплення комуністами влади в Білорусі і Україні, які були „першими жертвами агресії Москви в дорозі до створення російської комуністичної імперії". Масивна колективізація коштувала Україні поміж 5 і 8 мільйонів жертв, заморених штучним голодом на наказ російських комуністів в Москві. Відкликаючись на звітування спеціяльної конґресової комісії для для розглянення комуністичної агресії з 1954 року, конґресмен Бирк заявив, що ця ґеноцидна політика, апробована Сталіним, „була плянована і випрацьована в найбільших подробицях".

„Ще один приклад української «незалежности» — це масакра совєтами 10,000 невинних людей у Вінниці в 1937-38 рр. Застрашаючим є цей факт, що це тільки один із 19-ох випадків совєтського російського терору в цей час у різних частинах України", — сказав конґресмен Бирк, подаючи ще як додатковий приклад масакру 15,000 польських офіцерів в катинських лісах під час Другої світової війни. За один тільки рік — твердив конґресмен Бирк, — в Україні вимордовано 200,000 людей тільки тому, що вони не хотіли визнати совєтську комуністичну владу.

Відновляючи свою резолюцію, конґресмен Бирк закликав своїх колеґ піддержати цю пропозицію та звернутися до Уряду ЗСА, щоб він приступив до переведення її в життя замість того, щоб дорогою „апізменту" йти на уступки Совєтському Союзові.

ЦЬОГОРІЧНІ ЖНИВА В УКРАЇНІ ДУЖЕ ПОГАНІ — ІНФОРМУЄ ПРЕСА

Балтимор, Мериленд. — Місцева газета „Ди Сан" у виданні з понеділка, 6 жовтня, помістила вістку, базовану на інформаціях західніх пресових аґентств, що цьогорічні жнива зерна в Україні на одну третину менші ніж передбачувалось. Невідрадні перспективи жнив в Україні — пише балтиморська газета — підтверджують здогади, що цьогорічні жнива в цілому Совєтському Союзі можуть бути одні з найгірших в цьому десятиріччі. Західні економісти думають, що цьогорічні жнива зерна в СССР дійдуть тільки до 175 мільйонів метричних тонн, або може навіть тільки до 168 мільйонів тонн, хоча совєтські власті плянували, що буде зібрано 215.7 мільйона тонн різного зерна.

„Ди Сан" пише, що перші офіційні підтвердження про поганий урожай, спричинений головним чином посухою в західніх частинах Совєтського Союзу, були подані першим секретарем компартії Української ССР, Володимиром Щербицьким, який минулого тижня заявив, що пересічні жнива зерна в Україні за останніх п'ять років становили коло 40 мільйонів метричних тонн річно. Виходить, що цьогорічні жнива в Україні становитимуть тільки 33.6 мільйона тонн, тобто на 5 або й на 7 мільйонів тонн менше ніж було заплянована. Балтиморська газета пише, що Україна, „традиційний шпихлір Совєтського Союзу", вирощує коло 20 відсотків всього зерна СССР. Невідрадні вістки з України до великої міри пояснюють, чому Москва вже закупила в ЗСА коло 10 мільйонів тонн зерна і готова навіть підписати довгореченцеві контракти щодо майбутніх закупівель — пише „Ди Сан".

Куба знову видвигає справу незалежности Пуерто-Ріко

Об'єднані Нації, Н.Й. — Кубинський амбасадор до ОН, Рікардо Алярсон Кесада, у середу, 8 жовтня, заявив на засіданні Генеральної Асамблеї, що його уряд далі підтримуватиме „змагання пуерторіканців за самостійність" та не послабить цієї підтримки навіть задля того, щоб поліпшити відносини Гавани з Вашінгтоном. На цей його виступ відповіла Кармен Маймі, пуерто-ріканка, яка є членом делеґації ЗСА до ОН, заявляючи, що населення Пуерто-Ріко ще в 1952-му році в референдумі виявило бажання остатися „коммонвелтом" ЗСА.

СССР ВИКОРИСТОВУЄ ПОЛІТИКУ ДЕТАНТУ — ТВЕРДИТЬ ПЕНТАҐОН

Вашінґтон. — Департамент Оборони розповсюджує аналітичний звіт одної із розвідчих аґенцій, в якому видвигнено твердження, що Совєтський Союз використовує теперішню політику детанту, щоб здобути перевагу над Заходом у всіх ділянках, — пише „Ню Йорк Таймс" з 9-го жовтня. Звіт під заголовком: „Детант у совєтській стратегії", був виготовлений В і нфредою Джашуа, спеціялістом - совєтологом у Агенції Оборонної Розвідки. Речники Уряду натякнули, що звіт віддзеркалює погляди секретаря оборони Джеймса Шлесінджера та заперечує деякі погляди державного секретаря Генрі Кіссінджера.

Вінфреда Джашуа твердить у своєму звіті, що Совєтський Союз використовує детант, щоб здобути перевагу над Заходом, намагаючись: розбити союзи західніх держав; зменшити кількість вояків ЗСА та їхніх союзників в Европі, а в той самий час скріпити мілітарну силу держав Варшавського Пакту, зокрема збільшити кількість совєтських вояків; всіми способами старатися здобути політичну, мілітарну, технологічну, економічну перевагу на всіх обширах. Вінфреда Джашуа заявляє, що досі політика детанту принесла Москві великі користі й тому совєтські лідери всілякими способами старатимуться, щоб ця політика продовжувалася. Авторка звіту твердить, що ЗСА можуть використати це зацікавлення Москви політикою детанту і під час будь - яких переговорів із совєтами збільшити свої вимоги, не вагаючись домагатися таких самих концесій від СССР, на які готовий Вашінґтон. Ці твердження Вінфреди Джашуа викликали реакцію з боку деяких працівників Державного департаменту, які твердять, що висновки звіту „надто песимістичні" та що вони противляться поглядам Кіссінджера, який вважає, що політика детанту приносить користь для обох сторін, тобто Заходу та комуністичного бльоку.

10-ЛІТТЯ ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА

Савт Бавнд Брук, Н.Дж. — З нагоди 10-ліття посвячення Церкви-Пам'ятника св. апостола Андрія тут в неділю, 12-го жовтня ц.р. буде відправлена Архиєрейська Свята Літургія, яку очолить Митрополит УПЦеркви в ЗСА Владика Мстислав. Початок Святої Літоргії год. 10 рано.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Смійся, паяце!

На іншому місці в цьому виданні „Свободи" подано основні інформації про два цілком незалежні і цілком протилежні виступи в тій самій справі: репрезентації українського народу в міжнародній Організації Об'єднаних Націй.

Один виступ — фронтова карикатура в друкованому „на украинском языке" в Києві, гумористичному журналі „Перець" та надрукована на іншому місці в тому ж журналі блазенська нібито гумореска Федора Маківчука: „Коваль коня кує, а жаба ногу наставляє". Перцева карикатура на першій сторінці та гумореска Маківчука на сторінці 5-ій пробують по-блазенському висмівати українців у вільному світі за їхні намагання, щоб належне Україні місце в Об'єднаних Націях займали і репрезентували український нарід в тій організації, — до часу відновлення справді незалежної і суверенної Української Держави, — екзильні представники поневоленого на батьківщині українського народу.

Другий виступ на цю тему — це внесена 26-го вересня ц.р. фльоридським конґресменом Гербертом Бирком в Конґресі З'єднаних Стейтів Америки резолюція з вимогою про усунення репрезентантів так званих Білоруської та Української Совєтських Соціялістичних Республік з Організації Об'єднаних Націй з тієї простої причини, що ці „республіки" в жадному відношенні не є суверенними державами, а тільки звичайними підголосками їхнього окупанта у формі Союзу Совєтських Соціялістичних Республік та які в минулому і сьогодні складають гекатомби жертв в боротьбі за свою справжню незалежність та державну суверенність.

Обидва виступи говорять самі за себе, але виступ „Перця", в якому згадано злим і голосним словом також і „Свободу" та який має всі познаки трагічного: „Смійся, паяце!," заслуговує на деяку додаткову увагу та на деякі логічні висновки. Це тим більше, що вже раніше були посередні і навіть безпосередні докази спеціяльного не тільки зацікавлення, але й затривоження в Москві нашою посиленою акцією у вільному світі відносно відкриття відповідного українського інформаційного бюра для Об'єднаних Націй у Ню Йорку. Безпосередньою причиною останнього виступу „Перця" могло бути конкретне повідомлення, що Президія Світового Конґресу Вільних Українців остаточно таке бюро започаткувала, та що це бюро та його молодий, енерґійний керівник, адв. Андрій Семотюк, поступово проявляють відповідну активність.

Коли мова про сам „Перець", як і взагалі про все, що в Україні появляється і дістється з ласки окупанта, включно з т.зв. „урядом", то хоча там цілком певно бувають всілякі вислужники - ґавляйтери, — в засаді всі вони виконують жалюгідну ролю „Чарлі МекКарті", відомої свого часу з радіо і телебачення дерев'яної ляльки, що завертає очима і рухає устами, але за неї говорить зміненим голосом той пан, що трима її на колінах та нею маніпулює. Блазенську ролю дерев'яного Чарлі МекКарті судилось виконувати зокрема представникам УССР в Об'єднаних Націях. Тим часом, загроза для Москви акції представників українського визвольного руху щодо представництва в Об'єднаних Націях поважно збільшилася після того, як та установа зацікавилася представником Палестинської Визвольної Організації, а „Ню Йорк Таймс", коментуючи тоді ту подію, згадав поіменно про представництво українського визвольного руху.

Київському „Перцеві" можна тільки співчувати в його незавидній ролі паяца, бо сміхом не закрити ані його гідної жалю ролі, ані справжньої причини совєтського переляку, що акція вільних українців в Об'єднаних Націях може мати успіх. Про це мовить і виступ та резолюція конґресмена Бирка.

З одного і другого виступу для нас та сама наука і захота: обстоюючи всіма силами і засобами належне Україні місце в Об'єднаних Націях, старатись, щоб до часу відновлення її державної незалежности і суверенности там г о в о р и л и в її імені не дерев'яні „Чарлі МекКарті", але ті українці у вільному світі, які єдині можуть свобідно і без чужих наказів висловлювати становище і прагнення великого українського народу.

Я. Гайвас

ПЕРЕМОГА НАД КОНТРРЕВОЛЮЦІЄЮ

З глибоким неспокоєм і неприхованою турботою цілий світ уже від ряду місяців чекає на кінцеву фазу і на вислід португальської революції. Португалія — мала країна, — 91 тисяча квадратних кілометрів та менше 10 мільйонів населення, — зі слабо розвиненим промислом, незначною у світовому відношенні торговлею, слабою технікою і технологією. Але її геополітичне положення та її стратегічне значення як в европейському, так і в світовому укладах сил непропорційно великі. В сучасному глобальному конфлікті, який виразно загострюється, не зважаючи на ослаблений детант, вага й роля її особливі. Вони такі, що можуть у дальшому розвитку подій набрати ключового значення. Португалія є ланкою в оборонному ланцюзі НАТО, через що її ослаблення є ослабленням цілої НАТО, а цілковитий вихід Португалії з неї перервав би цей цілий оборонний ланцюг.

Події останніх місяців виразно вказували на таку загрозу. Португальська комуністична партія—мала числом, але велика своєю динамікою й амбіціями, зовсім не крилася з наміром повторити на португальській землі репліку „жовтневої революції". Очевидно, що в реалізації цих своїх очевидних намірів, мала вона необмежену підтримку Москви. Не з огляду на „революційну солідарність", — бо ця існує для Москви тільки там, де це їй вигідно, — а з огляду власне на це ключове положення Португалії.

Москва підбадьорена своїми успіхами на міжнародному терені, не лише відкрито й всебічно підтримувала португальських комуністів, але за своїм звичаєм і за традиційною тактикою чинила великий заколот і шум, протестувала, а навіть погрожувала, коли хтось інший пробував допомагати співзвучним собі силам у португальському конфлікті. Конфлікт же цей був дуже глибокий, бо визволені революцією 1974 року сили, нескристалізовані й незорганізовані, прямують у різних напрямках та пристрасно й неуступчиво боронять свої групові позиції. Задовго існував на терені країни тоталітарний, однопартійний режим і персональна диктатура, задовго країна була відтятою від світоглядових і політичних процесів у світі, наслідком чого дійшло до витворення порожнечі, яку намагаються виповнити комуністи, різні крайньо ліві й лівіші угрупування тощо.

Тепер щойно видно недотягнення й наслідки майже п'ятдесятлітньої диктатури. Ще в травні 1926 р., після невдалої спроби в лютому цього самого року, армія вчинила переворот, щоб спинити анархію і внутрішній розклад. Операція в такій ситуації зовсім оправдана, але після неї замість розвитку й потрібних змін, реформ і творення кращих умов для всебічного в и я в у національних сил і енергій, прийшов застій. Режим закляк.

Шість років пізніше Антоніо Салязар, добрий економіст і колишній довголітній теолог, став прем'єр - міністром і понад сорок років правив залізною рукою в країні. Був мир, але не було поступу; панував політичний спокій, але не було творчих дерзань, динаміки, шукань, без чого країна підупадає. Португалія стала замкненою в собі енклявою, й могло здаватися, що потужні вітря, які перетворювали світ, зупиняються на її кордонах. Власне так думав Салязар, а після його відходу, через недугу, потім смерть, — так думав його наступник Гаетано, так думали привладні португальські кола.

Несусвітність португальської політики виразно йшла в розріз з подіями і розвитком у світі. Коли, напр., при кінці п'ятдесятих років Індія почала натиск за ліквідацію португальської колонії - енкляви на індійській території Гоа, то лісбонський уряд і слухати не хотів про ті зовсім оправдані вимоги Індії. Навпаки, він поводився, неначе б це було XIX століття, доба „канонірковоі дипломатії", коли імперії на вершку своїх сил відповідали на визвольні прагнення народів узброєними до зубів бойовими кораблями й експедиційними корпусами.

Так само поступив він, коли з початком 1961 року вибухли національно - визвольні повстання в африканських колоніях Португалії. Хоч у цей час західноевропейські імперії ліквідували під більшим або меншим тиском кольорових націоналізмів свої колоніяльні посідання, португальський уряд хотів бути винятком. Найстарша в модерних часах, бо п'ятсотлітня імперія, прагнула залишитися такою назавжди. На революційні визвольні рухи поневолених народів і племен португальський уряд мав традиційну, колись „добре випробувану", але тепер невчасну й непригожу, відповідь: батальйони парашутистів, бомби, пацифікаційні акції.

Та це не помогло. По зуби озброєна армія не могла перемогти прагнень людей. Навпаки, вона до основ здеморалізувалася. Як кожна армія, якій доведеться задовго боротися з революційними визвольними рухами, так і португальська армія стратила в джунглях Анголі, Мозамбіку й інших африканських посілостей свою спаяність, цілеспрямованість, віру в себе й у справу, яку захищала, та накінець учинила 25-го квітня 1974 року безкровний державний переворот.

Маятник португальського історичного годинника наслідком порожнечі, витвореної відсутністю нових політичних ідей, груп і добре зорганізованих партій, через ніч пересунувся з крайньої правої на крайню ліву точку.

У висліді цього мусіло прийти повне заперечення дотеперішнього стану й, як гриби по дощі, почали виникати різні групи, одна від одної лівіша. Це використала комуністична партія, яка завжди цвіте на хаосі й розтічі. Вона десятки років у підпіллі гартувалася у важкій і рисковній боротьбі. Допомогли їй розчаровані, зневірені й з д е моралізовані військові кола, які створили свій „ревком", Рух Збройних Сил, в якому розпаношилися крайньо ліві елементи.

Ні-то військовий парлямент, ні-то дискусійний клюб без будь - якої формальної відповідальности, цей Рух став кузнею найрізнородніших нереальних пропозицій. В березні ц. р. „батько" квітневої революції, генерал Антоніо де Спіноля, заплутався, або був заплутаний, у якийсь „корніловський переворот" (правий російський генерал Корнілов влітку 1917 р. задумав скинути Тимчасовий Уряд і привернути старий режим, не продумав акції до кінця, програв, чим видатно причинився до витворення ситуації, яку дуже зручно використали большевики), втік за кордон.

До влади прийшли ліві генерали: президент Ґомез, прокомуніст прем'єр - міністер Васко Ґонзальвес і шеф військової розвідки Карвальго. В квітні у річницю перевороту переведено вибори. Не зважаючи на несамовитий тиск комуністів, різні їхні трюки, позбавлення різних партій права балотуватися, вибори дали комуністам тільки біля 10 відсотків, а дві соціялістичні партії зібрали понад шістдесят відсотків.

Лідер комуністичної партії Кунял проклямував „кінцеву фазу" боротьби за перебрання влади, висміюючи висліди виборів. Та не так сталося. У вересні ц. р. усунено Ґонзальвеса і по довгих митарствах та маневрах створено новий, т. зв. шостий уряд, очолений поміркованим віцеадміралом Жозе де Азеведо. Комуністичний „марш до перемоги" зірвано. Не помогли ні „ленінська стратегія", ні ділектика діямату, ні „мудрі" поради московських експертів від переворотів і їхнє золото.

Намагання комуністичної партії замінити „праву диктатуру" під кожним оглядом гіршою диктатурою комунустичної партії, а радше її правлячої кліки, пішли намарно. Революційним елементам країни вдалося спинити большевицьку контрреволюцію. Хоч вислід боротьби, яка тепер буде щораз більше загострюватися, ще не остаточний, але поступові сили нової Португалії зовсім виразно здобули перевагу над комуністичною реакцією.

Сталося це завдяки в першу чергу народним масам Португалії, бо в той час, коли неудачні на полях боїв генерали й адмірали, капітани й сержанти шуміли марксистськими гаслами, робітники, а в першу чергу селяни, вийшли на вулиці в обороні своїх прав, своїх жител, своїх родин, своєї країни. Одна за одною спалахували „головні квартири" комуністичної партії, а „неустрашимі стражі революції" дахами й задніми ходами утікали під захист військових відділів.

Позитивну ролю у відбою комуністичної революції зіграли соціялістична й народно - демократична (теж соціялістична) партії. Обидві вони дістали у виборах доручення і мандат від народу захистити поступ, добитися змін на краще, не руйнуючи давніх здобутків народу; дістали мандат не довести країну на такий шлях, який в СССР загнав і заганяє мільйони людей у тюрми й концентраційні табори, а решті замикає рота, родить нестатки й голод, тримається терором.

Врешті дала свій вклад здецидована допомога Заходу. У ній перед вели соціялістичні партії західньої Европи. Вони не далися комуністичній Москві ані задурити їх облудним гаслам, ані їх застрашити.

На наших очах розграється далі драматичний бій. Він зближається до свого фіналу. Вступна перемога здобута, а це повинно вирішити його вислід.

І. Світ

НАСЛІДКИ ДЕТЕНТУ І КОМУНІЗМ

(1)

Політична гра зі словом „детант" здається доходить до широкого вжитку. Московська інтерпретація зв'язує цей термін зі своїм словом „разрядка", а в Пекіні ставлять це слово в лапки, або зазначають, що цей новий термін є „претенсія", чи лише димова завіса - фальшивка для вигод Москви та Вашінґтону. Знову ж західня та світова преса, яка є антисовєтською, схильна бачити в цім детанті спроби Москви відвернути увагу від дійсного положення у світі.

Відомий автор політичних есеїв Вальтер С. Клеменс говорить, що детант може допомогти шляхові до миру в наші часи, але в майбутньому навпаки — може завтра викликати агресію. Цікаво, що слово „розрядка" є тільки в новіших московських словниках; у словники перед 1971 роком воно ще не було включене. Пекін же гостро реагує на політику „детанту" та нотує, що ця метода Москви є наочним доказом правдивої совєтської політики приховати свої воєнні амбіції в Европі („Пекінський огляд", вересень, 1973 р.).

Переглядаючи розвиток совєтсько - американських взаємин за минулі двадцять років, ми бачимо, що „добрі взаємовідносини були в роках: 1955, 1959, 1963 і 1968, і кожен той період тривав не більше як два роки. Як протилежність, виглядають інші періоди — напружень, вимушена т. зв. доктрина президента Г. Трумана в 1947 році, яка, однак, не зупинила захвату комуністами влади в Чехо-Словаччині, але перервала берлінську бльокаду в 1948 році. Вона також зупинила спробу комуністів загарбати Корею та Формозу в 1950-51 роках. Варто згадати провал хрущовських загроз на Кубі, але і його успіхи в погромі Мадярщини та повне йому підпорядкування Чехо - Словаччини з усуненням Дубчека від влади.

У міжчасі прийшло до наближення між СССР та ЗСА. Але Москва з Пекіном почала раз-у-раз мати турботи, і між ними вибухли перші воєнні конфлікти на кордонах.

У 1970 роках почалися заходи обох цих держав, Китаю та СССР, поліпшити свої взаємини зі Заходом, щоби одержати західню технологію, бо їх власні обмежені спроможності стримували розвиток та розбудову їх промисловости і взагалі всього господарства. В цьому питанні яскраво виявлена тенденція Москви зв'язати політичні рухи західніх урядів економічними контрактами з СССР.

Всі ці заходи Москви та Пекіну розпочалися активно в 1973 році. Обидва центри сучасного комунізму переводили дуже уважні студії, чи Америка у випадку совєтсько - китайської війни буде невтральною, а може стане на якусь одну сторону, отже важливо знати, на чию сторону?

У цих ситуаціях рішаючу ролю відограло поглиблення совєтсько - китайського конфлікту, починаючи від прикордонних сутичок у 1969 році. Правда, в 1973-74 роках наступає нібито час стримання від воєнних сутичок, але посилюється полеміка ідеологічної боротьби за впливи. В цей час Москва почала видавати спеціяльний квартальник — „Проблемы Дальнего Востока" в трьох мовах: російській, англійській та японській, з виразним наміром поставити Пекін перед дилемами захисту своїх позицій в ідеологічній війні, та з метою зупинити розвиток пекінських впливів у світі, зокрема в Азії та Африці й почасти в Европі.

Від 1971 р. Америка почала дипломатичні та воєнні заходи в напрямку порозуміння з Пекіном; це були заходи адміністрації прези-

(Продовження на стор. 4-ій)

БЕРЕСТОК

(Замість фейлетона)

З тим днем, коли мої пани - „лендлорди" перевели мене мешкати на нову квартиру, двома поверхами нижче, я зразу дістав кумпаньйона, чи співмешканця, так сказати б. З тим, що я живу в кімнаті, а він стоїть на вулиці, загляне до мене через вікно і щось розповідає листяною своєю мовою, — якби знаття, що саме?.. — Це молодий, ще донедавна зелений клен чи бересток, як виглядало б по корі та листю. Я назвав би його навіть ясенем — так мені цей рід деревини полюбився, з того часу, коли з України прийшла пісня „Ясени", до слів Івана Одрача.

Посадили його тут, мого співльокатора, а радше вкопали в квадратову відтулину в тротуарі, ще за володіння містера Линдсея, в з тих часах, коли управа міста Ню Йорку розкидала грішми вліво і вправо, а так званому „комішенерові" парків прийшла до голови шляхетна, зрештою, думка — озеленити Вест Сайд. Під час цього озеленення, як кажуть, магістратські урядовці заіванили кілька сот тисяч „зелених", якщо не цілого мільйончика... Та не будемо входити в подробиці чи деталі. В нашому доброму Старому Краю казали в таких випадках: „Пропало, що з воза впало".

Мій бересток, треба сказати, мав щастя: поперше тому, що прийнявся і закоренився в каменистому ґрунті, та й гарненько, нівроку, підріс, до висоти другого поверху, а подруге тому, що вуличні вандали якось не вспіли його зламати чи знівечити, коли ще був „бейбі"-деревцем. А тепер, ось, стоїть собі і гонірується, такий стрункий, молодий, ніби дружинник СУМА чи пластун - розвідник. А моя пані-„супер" (пробі! — друзі мовознавці, як буде по-нашому?!) сказала мені якось тутечки, що я мусів би щось доплатити до місячного чиншу, бо маю „вигляд на ліс"!

Це мені пригадало, як то наш незабутній, трагічно-геніяльний Тодось Осьмачка одного дня з обуренням покинув ДіПі-табір на Шлясгаймі, для того, що мешканевий відділ дав йому квартиру з вікнами на дубовий ліс, а він, мовляв, Тодось наш ненаглядний, хотів дивитись і слухати „як сосни шумлять"! Покійний мав змогу вибирати між дубовим і сосновим лісом, я ж такої можливости не посідаю, поскільки під моїм вікном росте оце одне - єдине деревце, — дякувать Богу і за нього. Панові Линдсеєві не хочу дякувати, хай йому грець! Вистачає, що я, грішний, — мушу тут признатися, — два рази голосував за нього!

І. Кер.

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ

„КРИМІНАЛЬНА СПРАВА НОМЕР 196"

Документи і розповідь про судову трагікомедію в СССР

8

До моєї кримінальної справи має деяке відношення і така заява, подана вже з табору:

Прокуророві УРСР
Міністрові закордонних справ УРСР
Заява

У вересні 1973 року в газетах був надрукований виклад матеріялів прес - конференції, проведеної прокуратурою СРСР та відділом преси Міністерства закордонних справ СРСР, на якій перед радянськими і закордонними журналістами виступили особи, засуджені за звинуваченням у проведенні антирадянської пропаганди і агітації — П. Якір і В. Красін. Можна було б тільки вітати цю першу за останні десятиліття спробу поставити радянських політв'язнів перед очі світової громадськості і дати їм можливість самим розповісти про факти і мотиви їхніх дій. Але є очевидним, що для прес-конференції, яка покликана, певне, кинути світло й на інші численні засудження в СРСР за т.зв. антирадянську пропаганду і агітацію, взято випадок цілком не типовий, одиничний. Я роблю такий висновок, порівнюючи відомі мені з газет обставини справи Якіра і Красіна і з власною судовою справою та справами великої групи української інтелігенції, засуджених в 1972-73 рр. за однотипною статтею кримінального кодексу.

1. Як вказував Якір і Красін на прес-конференції, воно нікого не репрезентували, крім самих себе, і навіть самий термін „демократическое движение" для них буцімто придумали емігрантські російські організації. Натомість навіть розмах політичних репресій на Україні в останні роки вказує на явище більш-менш поширене, що охопило тисячі осіб. Крім кількох десятків репресованих учасників різних нелегальних груп і партій (Українська робітничо-селянська спілка, Український національний комітет, Український національний фронт і ін.), тільки за відкрите висловлювання поглядів і написання або поширення легальних за змістом творів з критикою проводжуваної на Україні національної політики і дій слідчих та судових органів, передусім КГБ, у 1965-1973 рр. в республіці заарештовано і засуджено понад 100 осіб. Сотні й тисячі осіб зазнали за те ж позасудових переслідувань. Репресії такого характеру тривають. Якщо термін „демократическое движение" був нібито спущений в Москву емігрантами (що вельми сумнівно), то термін „шестидесятники" виник таки на Україні і здобув визнання навіть в друкованій літературі. Вживаний при початках тільки щодо нових літературних явищ, він в силу об'єктивних передумов дуже швидко розширив свої межі і набув виразного політичного змісту.

2. Якір і Красін повідомили журналістам,що вони підтримували безпосередні стосунки із різними закордонними антирадянськими організаціями, виконуючи їхні вказівки і доручення. Нічого подібного не було ні у мене, ні у інших засуджених на Україні в 72 - 73 рр. осіб.

3. У газетних повідомленнях про суд Якіра і Красіна акцентувалося на тому, що їх судили відкрито і що це є доказом дотримання норм соціялістичної законності. Мене, як і більшість заарештованих на Україні за т.зв. антирадянську пропаганду, судили в порожній залі. Мене навіть доставляли в зал суду крадькома через чорний хід в супроводі не тільки конвою, а й юрми кагебістів. Таке ж ділялося і на інших закритих процесах на Україні.

4. Якір твердив на прес-конференції, що слідство по його справі велося „з повним дотриманням законів, дуже коректно й об'єктивно". Чогось подібного сказати про слідство по своїй справі я не можу. Слідчим відділом Львівського УКГБ були допущені не тільки численні грубі порушення кримінально-процесуального закону, але й були застосовані прямо злочинні методи ведення слідства: обман, шантаж, психічний терор. Все це набрало такого масштабу, що я змушений був навіть подати в суд на слідчого, звинувативши його у скоєнні злочину.

5. Як відомо, після арешту Якіра і Красіна їхня рідня не зазнавала ніяких утисків. Натомість щодо моїх рідних (як і ще ряду засуджених на Україні) були застосовані репресивні й дискримінаційні заходи, що тривають до тепер [далі наводилися свіжі факти переслідування дружини й сестри — В. Ч.].

6. Як видно з матеріялу прес-конференції, Якір і Красін повністю визнали себе винними. Натомість повністю винним не визнавав себе ніхто із засуджених на Україні в 72 - 73 рр., а часткову вину визнавали лише одиниці. Переважна більшість засуджених, я в тому числі, відкидали будь-яку вину перед законом.

7. Суд Якіра і Красіна є цілком не типовим судом за т. зв. антирадянську пропаганду і агітацію ще й по визначенні засудженим міри покарання. Порівняння звинувачень пред'явлених Якіру і Красіну з одного боку, мені і трьом десяткам інших українських політв'язнів 72 - 73 рр. з другого боку, показує різку невідповідність розміру покарань і фактичного боку звинувачень. На Україні за написання кількох штучно названих антирадянськими віршів навіть жінкам давали вдвічі більші терміни, ніж Якіру і Красіну за їхню широко розписану в газетах діяльність і зв'язки з закордонними центрами. На Україні навіть тих кількох осіб, які частково визнали себе винними і подібно Якіру і Красіну просили милосердя, засудили на 5 - 7 років неволі.

Із приведених вище семи порівнянь випливає, що процес Якіра і Красіна не був типовим процесом в СРСР за т.зв. антирадянську пропаганду і агітацію і зовсім не цей процес заслуговував на увагу іноземних та радянських журналістів.

Ще в ході слідства 12 грудня 1972 року я подав начальнику Львівського управління КГБ пояснення („Справа", т. 3, а. с. 22-35), в якому виклав свою ідейну позицію та самооцінку своїх дій і просив ознайомити з цим поясненням у випадку засудження представників громадських організацій і преси. 1 квітня 1973 року, за кілька днів до суду, я клопотався перед Львівським облсудом про запрошення на мій процес представників преси („Справа", т. 15, а. с. 44-47). Мені відповіли на це закритим судом. Однак органи преси все ж знаходять можливим, не маючи об'єктивної інформації, розповсюджувати про мене різні інспіровані в КГБ вигадки. Так у друкованому пресою в лютому 1972 року повідомленні про мій арешт, а потім і в інших газетних і журнальних виступах писалося, буцімто я заарештований і засуджений в зв'язку зі справою якогось іноземця Добоша, хоч я про існування цієї особи дізнався з того ж газетного повідомлення про мій арешт і, як видно навіть з мого далекого від об'єктивності вироку, ніякого відношення до справи згаданого Добоша не мав.

На основі сказаного вище, виходячи з того, що:

1. прес - конференцією з участю засуджених Якіра і Красіна створено прецедент безпосередніх контактів політв'язнів із радянськими та закордонними журналістами;

2. що для об'єктивного виясненння причин і характеру політичних процесів в СРСР та методів проведення слідства і суду моя справа є набагато типовішою і показовішою за справу Якіра і Красіна;

3. що мій арешт, подібно до арешту Якіра і Красіна викликав у закордонній пресі певний відгук і суперечливі тлумачення, які можуть бути усунуті при безпосередньому контакті з представниками преси,

— прошу Прокуратуру УРСР і Міністерство закордонних справ УРСР провести прес-конференцію в зв'язку з моїм судовим процесом, запросивши на неї радянських і закордонних журналістів. Я не заперечую, якщо на пресконференції разом зі мною виступлять і дадуть відповіді на запитання також інші засуджені в 1972-73 рр. на Україні літератори (Є. Сверстюк, В. Стус, І. Світличний, Ігор Калинець, Ірина Калинець та інші).

12 жовтня 1973 року В. Чорновіл

(Закінчення на стор. 4-ій)

НАСЛІДКИ ДЕТЕНТУ І КОМУНІЗМ

(Продовження зі стор. 2-ої)

дента Р. Ніксона, що дали ряд конкретних успіхів. Вони далі привели остаточно до контактів та певного порозуміння з Китаєм, — цим до деякої міри зробивши натиск на поведінку і нахабство Москви, зокрема в Европі та в інших місцях, — і відкрили шлях для детанту з Пекіном та Москвою для Америки.

Президент Ніксон заставив кожну з цих комуністичних держав більше рахуватися зі зовнішніми політичними ситуаціями, але, головне, звернути увагу на свої власні внутрішні справи та шукати оправдання для самих себе в побудові детанту. Ці звороти до своїх внутрішніх питань були одним з виявлень наслідків детанту.

Для політики Пекіну цей новий шлях був складний і тяжкий, бо вся політика Китаю від часу усталення комуністичного режиму була базована на повній ігнорації зовнішніх ситуацій. Москва ж розглядала політичне положення в світі, як більш вигідне для неї, щоби розпочати „разрядку", бо їй удалося укріпити своє положення в сателітах, зокрема в Чехо - Словаччині та Польщі, і одночасно зміцнити Варшавський пакт. Вона отже, шукала можливости дістати якнайбільше західньої технології, взагалі допомоги для себе у капіталістичних державах.

Цікаво, що в той самий час, коли провід Москви шукає зближення зі Заходом, один з керівників КПСС, Б. Пономарьов, у січні 1974 року заявив, що економічно - політичне положення в капіталістичних країнах ускладнюється, і на Заході наявна велика криза, тому, мовляв, „тепер для комуністичних партій приходить час готовитися для піддержки революції на Заході". Це говорилося на конференції в інституті марксизму - ленінізму, отже, мабуть це була причина, чому аж тепер московська преса кричить так раптово про загрозу для „демократичної революції" в Португалії.

Тільки керівники того інституту та КПСС не розуміли, що положення в Европі і взагалі у світі не було і не є подібне до ситуації 1923 року, і в цьому були розходження між політикою Брежнєва та ідеологами інституту. Турботою Брежнєва сьогодні є утримати свій авторитет та продовжувати програму миру т. зв. „разрядку".

(Закінчення буде)

З НАГОДИ 80-РІЧЧЯ ЖИТТЯ
І ДНЯ ІМ'ЯНИН ЩИРО ВІТАЮТЬ
ДОРОГОГО

Проф. Івана Замшу

МИКОЛА і НОНА з РОДИНОЮ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ
в НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІ
повідомляє, що

БЕНКЕТ і КОНЦЕРТ

для відзначення

65-річчя Українського Робітничого Союзу

— відбудеться —

в суботу, 25-го жовтня 1975 р.

о год. 4-ій по пол.
у ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

Вступ на Бенкет і Концерт 9.00 дол., для молоді 5.00 дол.

Чи д-р Футей буде першим українським мейором Парми

Клівленд, Огайо. — Хоча до цьогорічних американських виборів, які відбудуться у вівторок, 4-го листопада, є ще понад місяць часу, то для дійових осіб цієї імпрези час стає щораз дорожчий. Кандидати мусять зформувати свої пропагандивні стійки й естафети та оббігати виборців — а ті з виборців, які ще не зареєстровані у Виборчій Раді чи в міському уряді, зареєструвати себе і своїх дітей, які скінчили, чи скінчать до дня виборів 18 років життя.

Для українців міста Парма - Огайо, складової частини Великого Клівленду, сочкою місцевих виборів 1975 буде вибір мейора міста. Причина проста: кандидат на цей пост — відомий, колишній студентський діяч, тепер голова Українських Злучених Організацій Клівленду та головний радний Українського Народного Союзу, д-р Богдан Футей. До січня ц.р. цей молодий, 35-річний український адвокат був заступником керівника уряду безпеки в міській управі Клівленду та екзекутивним директором Комітету Святкувань 200-річчя Америки в цій метрополії Огайо. Словом, до виборів д-р Футей стає як фігура, відома так серед українських земляків, як і серед загалу американських виборців. Другу частину цього ствердження задокументувала місцева вітка Американської Республіканської Партії, іменуючи д-ра Футея своїм офіційним кандидатом. Як єдиний кандидат цієї партії, д-р Футей не потребував ставати до весняних внутрішньо - партійних правиборів, а його демократичний суперник, урядуючий мейор, словак Джон Петрушка змів своїх сопартійних опонентів, Лієрі й К. Кучму та готовиться до листопадової розправи з українцем Футеєм.

Які вигляди на перемогу цього останнього? Теорія каже, що ключ до перемоги у виборах перебуває в задокументованій довгій праці кандидата для добра виборців; його перелік заслуг і оперта на них виборча програма мусять просто приневолити загал обрати не когось іншого, а тільки його.

Д-р Богдан Футей, на жаль, не мав часу на довгий перелік заслуг для Парми:

Д-р Богдан Футей

республіканська номінація на кандидата в мейори заскочила його, можна сказати, на порозі процесу праці для добра громади й побудови власного імення. Зате спритний молодий політик знайшов собі щось, що спопуляризувало його ім'я у прискореному, американському темпі. Маємо на думці чартер (хартію, чи конституцію), без якої це 107-тисячне місто жило дотепер, постійно спотикаючись у своїх правних проблемах на „вилами по воді писаних" для міста постановах стейтового права.

Щоб поставити справу чартеру на цьогорічну виборчу листу для рішення виборців, д-р Футей створив Комітет Громадян за Самоуправу і легко зібрав 4,200 підписів, — 800 понад вимагане мінімум для цієї справи.

Якби демократична управа Парми — мейор і міська рада — була тихо сприймала діяльність цього Комітету, українському кандидатові могло було забракнути пропагандивної підбудови. На щастя, опозиція і всякі перешкоди справі чартеру з боку офіційного естаблішменту держали ім'я д-ра Богдана постійно на шпальтах великої й малої клівлендської преси та принесли йому телевізійні виступи — а правний дорадник міста, українець д-р Андрій Бойко на бездоріжжях стейтових законів найшов відповідне обгрунтування, яке промостило справі чартеру місце в цьогорічній виборчій листі.

Які ж, з усім цим, вигляди українця? Теоретично, ніби не великі. Демократична партія у Пармі двічі сильніша Республіканської. Викидати суперника з сідла влади завжди важко. Але це тільки теорія.

Практика показує, що багато людей таки хочуть чартеру, хочуть вічевого ладу управління (щомісячні сходини управи міста з виборцями), які обіцяє ліберальний республіканець Футей, хочуть його позапартійности управи.. Характеристично, що співробітником д-ра Футея став демократ Лієрі, якого переміг у правиборах Джон Петрушка.

Отже, перший підрахунок (американських) сил: Республіканська партія плюс аполітичні й демократичні сторонники чартеру дають усе ще недобір, але вже значно обнижений, д-ра Футея.

А тоді на поле бою входить ще одна сила: українська сила! ... В Пармі вона майже така велика і свідома, як у поодиноких містах Канади. ... Ми віримо, що у вівторок, 4-го листопада цього року вона виступить у всій своїй могутності — і вибере дра Богдана Футея на першого українського мейора Парми, Огайо.

Ми говоримо не умовним способом („вибрала б"), тільки прямим („вибере"). Нам не лишається вже часу й нагод на умовності, тільки на тверде почуття обов'язку і тверду солідарну дію: зареєструватися, йти до виборчого льокалю і голосувати за три справи: мейора д-ра Богдана Футея, чартеру для Парми і за 15 членів Комісії для виготовлення чартеру.

Ми мусимо нарешті виграти!

О. Гайський

Вишкіл пластових юнацьких виховників 1975

„Вибери собі бодай одну надію для свого життя і тримай її живою глибоко в серці". Такою надією для Пласту є молоді вишколені виховники, які мають прийти на зміну старшим.

Крайова Пластова Старшина в ЗСА, розуміючи вагу і потребу добрих виховників, на одно з перших місць ставить вишколи.

Цього року із 12-ти пластових станиць з'їхалися учасники, щоб серед природи, в гурті друзів доповнити своє знання, а то і вперше стрінутися із методами ведення юнацьких гуртків.

В запитнику для учасників знаходимо таку заввагу: „З такою групою пластунів і пластунок можна все зробити". Це вказує на те, що ті, які приїхали на вишкіл, вповні здавали собі справу з того, що щоб бути добрим виховником, треба засвоїти собі знання із різних ділянок.

Учасниками вишколу були майбутні виховники — пластунів, які закінчили 16 літ життя та мали ступінь розвідувача-чки. Більшість з них, це старші пластуни-нки і часто „таборові ветерани". Вони працювали з великим завзяттям, посвятою, часами понад свої сили, та були завжди точні, ввічливі і товариські.

Заняття проваджено гуртками, яких було три: „Іскри", „Лісові Потерчата" і „Жуки". Поділ гуртків відбувся на добровільній базі.

Успіх вишколу завдячується не тільки посвяті і працьовитості учасників, але також підборові і переведенні цікавих гутірок. Кваліфіковані прелегенти безінтересовно жертвували свій час, залишаючи працю, конференції та інші обов'язки, щоб своїм знанням і досвідом поділитися з молодшими друзями. Гутірки перепровадили: пл. сен. Ляриса Онишкевич: а. Доповіжні матеріяли для виховників, б. Спеціялізаційне пластування юнацтва та іспити вмілостей; пл. сен. Любомир Онишкевич: Пластова преса як виховний засіб; пл. сен. Наталія Короцецька: а. Психічний і фізичний розвиток юнака і юначки, б. Відношення молоді до України; в. Безпека пл. занять; пл. сен. Любомир Романків: а. 200-ліття Америки та 100-ліття Поселення Українців в Америці, б. Юнацтво та його постава в чужому довкіллі, в. Побудова українського громадського життя в Америці; с. пл. Аня Слюсарчук: Інформації про тудії українськоі культури в американських університетах; пл. сен. Володимир Свинтух: а. Гурткова система праці, роди занять, обов'язки гурткового проводу, б. Гурток, як виховне середовище самовиховання, в. Сходини гуртка, складові частини сходин, плянування, книговедення; пл. сен. Христина Навроцька: а. українська жінка в міжнародному році, б. українська мова, як засіб виховання в Пласті, г. Виховний ідеал Пластового Руху; пл. сен. о. Богдан Смик: а. Я, релігія і Пласт, б. Що це Патріярхальний Рух та чому нам треба його домагатися,; д-р Ю. Трухлий — Перша допомога — висвітлення прозірок; пл. сен. Люба Федун: а. ручні роботи, б. гри й забави; пл. сен. Оля Парубчак: а. мандрівництво, б. картографія та спільно з Л. Федун: плянування переведення прогулянки; пл. сен. Ігор Сохан: вага фізичного виховання в юнацтві, а зокрема на прогулянках і таборах; пл. сен. Борис Павлюк: роля провідника; ст. пл. Ярко Левицький: а. Гри й забави в практиці, б. плянування ватри; ст. пл. Роксоляна Мицьо: а. як вживати зорові методи на юнацьких сходинах, б. як підготовляти гутірку; ст. пл. Олесь Лабунька: а. Тарас Чупринка, б. як переводити впоряд.

Про небуденних юнаків і юначок — учасників цього вишколу довго згадуватимуть не тільки члени проводу, але й ряд прелегентів, які подивляли їхнє знання української мови, свобідний спосіб висловлювання думок під час дискусій, знання пластової ідеології, практичного пластування та інших ділянок, які входили в програму вишколу.

Ст. пл. Роксоляна Мицьо — писар, ст. пл. Олесь Лабунька — бунчужний, і ст. пл. Ярко Левицький — курінний, не тільки визначились знанням своїх обов'язків і працьовитістю, але спокійною і культурною поведінкою. Цими прикметами вони причинилися до справжньої товариської атмосфери, і витворення дружби.

Я. Рубель

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими,
що у вівторок, 7-го жовтня 1975 р. на 61-му році життя
в Ірвінгтоні, Н. Дж., упокоїлась в Бозі
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

АНТОНІНА БЕЗАНЮК
з дому БИБЕЛЬ

нар. в с. Воловець, пов. Горлиці, Лемківщина,
членка 371 Відділу УНС в Нюарку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку:

чоловік — ВОЛОДИМИР
діти: ЗЕНА, МАРІЯ і ВОЛОДИМИР
внучка — ТРИСА

В глибокому смутку повідомляю Родину і Приятелів,
що 11-го вересня ц. р. в Україні, в селі Поділля,
Скалатського району, Тернопільської области,
відійшла у Вічність
моя Найдорожча МАМА

бл. п.

АНАСТАЗІЯ БАЧИНСЬКА

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

відбудеться дня 18-го ЖОВТНЯ ц. р. о год. 8:30
в церкві СВ. ПОКРОВИ в ПАРМІ, Огайо.
Тяжким горем прибитий —

ЄВГЕН БАЧИНСЬКИЙ

В ШОСТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

СОФІЇ з МАНУЛЯКІВ
ПРАСІЦЬКОЇ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 14 жовтня 1975 р.

о год. 7-ій ранку
в Українській Католицькій Церкві

Христа Царя

при 1627 Каюга вул. у Філядельфії, Па.
Про молитви за спокій душі Покійної, просять:

МУЖ і СИН з РОДИНОЮ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Івана Микитюка

кооператора і довголітнього платника УНФонду УККА
складають
на потреби Комітету 200-ліття ЗСА і 100-річчя
Українського Поселення на американській землі —

Відділ УККА в Джерсі Сіті, Н. Дж. — $20.00
Франц КОЛОДІЙ — 10.00

Разом — $30.00

У ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого МУЖА, БАТЬКА, ДІДА

бл. п.

ОМЕЛЯНА БАЧИНСЬКОГО

відправиться

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в суботу, 18-го жовтня 1975 р.

о год. 8-ій рано

в церкві св. Духа

1139 Shearer St. Point, St. Charles, Montreal, Que. Canada

Як на нев'ялу незабудьку, складаю
на Фундацію ім. Тараса Шевченка
$1,000.00 (одну тисячу дол.).

ЗИНОВІЯ — дружина
ОРИСЯ і ІГОР — діти
АННА — синова
ПЕТРО — зять
ХРИСТЬО — внук

УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ і КАНАДИ

— влаштовує —

в суботу і неділю, 15 і 16 листопада 1975 р.
на відпочинковій оселі УНС „Союзівці"

в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШОСТІ НАСТІЛЬНОГО ТЕНІСУ

за звання чемпіонів українців Америки і Канади
та за чаші УНСоюзу, „Свободи" і „Українського Тижневика"
в конкуренціях:

ЧОЛОВІКІВ від 19-го року життя і ЮНАКІВ до 18-го року життя.

Провідник першостей БОГДАН МИНДЮК, ланковий настільного тенісу УСЦАК
Господар змагань — ПЛАСТОВИЙ ЗАГІН „ЧЕРВОНА КАЛИНА"

Початок змагань в суботу, 15-го листопада, о год. 10-ій рано.
Після першостей зустріч ЗСА — Канада.

Зголошення учасників разом з оплатою по $5.00 від чоловіків
та по $2.50 від юнаків приймає:

Bohdan Myndiuk, 26 Leamington Avenue, Islington, Ont., Canada M8Z 2W4

Metropolitan Oval

60th Street and 60th Court, MASPETH, BROOKLYN, N.Y.

Неділя, 12 жовтня 1975 р., год. 8-ма вечора

Мистецькі Футбольні Змагання

G.A.F.A. II DIVISION — SOUTH

УСК НЮ ЙОРК — OLYMPIACOS S.C.*

Передзмаг резерв год. 6:45 вечора

* Провадить табелю: п'ять гор, п'ять виграних, воріт 16:6, точок 10:0.

1) ПРАВДОПОДІБНИЙ СКЛАД УСК I: В. Невмежицький (А. Донченко) — М. Микуляк, Р. Підгайний — С. Юрчак, Вол. Каздоба, Є. Кравець (Є. Равчак) — В. Жовтий, М. Скірка, Мих. Чарний, Вас. Каздоба, Р. Грушка. Змагун-менаджер: С. Коваленко. (На „лавці ушкоджених": М. Нога, Мих. Чарний і М. Вовк). Господар: З. Скриник.

2) ПРАВДОПОДІБНИЙ СКЛАД УСК II: Д. Крамар — М. Лебідь, О. Вербицький (К. Заман) — М. Мотуз, (М. Гринков'як), Г. Сахнevич, М. Дучак, (П. Потічнюк) — С. Мазурчик, (Ю. Гірняк), Ю. Лютак, Т. Канятин, І. Гладкий, В. Микитчак, (С. Олексів, А. Григорович). Менаджер: С. Качмарський.

ВИСЛІДИ МИНУЛОГО КІНЦЯ ТИЖНЯ: Субота: ДСК Бруклин — УСК (новаки) 5:1. Ворота: І. Варна. (Менаджер: В. Андрейко). Неділя: Резерви: Goja S.C. — УСК 2:1. Ворота: М. Лебідь. Goja S.C. I — УСК I 2:5.Ворота: В. Жовтий 2, Вас. Каздоба, Мих. Чарний, С. Юрчак.

УКРАЇНСЬКИЙ
ЛІТЕРАТУРНО-
МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ
У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

улаштовує ДОПОВІДЬ

ОСИПА ЗІНКЕВИЧА

„Від самвидаву до підпілля в Україні"

в суботу, 18-го жовтня 1975 р.
в домівці УСТ „Тризуб"

при 4936 Н. Брод вул., Філядельфія, Па.

Початок о год. 6:30 веч.

Вступ: $2.00; для пенсіонерів і студентів $1.00.
УПРАВА ЩИРО ЗАПРОШУЄ ВСЕ ГРОМАДЯНСТВО.

Увага! ЧІКАГО й ОКОЛИЦЯ! Увага!

Український Золотий Хрест

12-ий ВІДДІЛ у ЧІКАҐО, Ілл.
щиро запрошує все Українське Громадянство на

ОСІННІЙ ЯРМАРОК

який відбудеться

в залі „Левів"

при 2353 В. Чікаґо Авеню, Чікаґо, Ілл.
В ДНЯХ:

СУБОТА, 18-го ЖОВТНЯ 1975 р.
від год. 12 в пол. — 7 вечора

НЕДІЛЯ, 19-го ЖОВТНЯ 1975 р.
від год. 10 рано — 5 вечора

Продажа: Картин знаних українських мистців, вишивки, кераміки та інших мистецьких виробів.

ВИГРАШІ — Кава — Солодке. Вступ вільний.

В глибокому смутку повідомляємо Українське Громадянство,
що в четвер, дня 25-го вересня 1975 р. в Едмонтоні, Канада,
відійшла у Вічність, на 74-му році життя
наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ і СЕСТРА

бл. п.

ІРИНА ПАВЛИКОВСЬКА
з роду МАКУХ

ПОХОРОН відбувся дня 29-го вересня ц. р. в катедрі св. Йосафата, а Тлінні Останки спочивають на кладовищі св. Михаїла в Едмонтоні, Канада.

Горем прибиті:

донька — ВІРА КУНДА з чоловіком ВАСИЛЕМ і дітьми: ІРИНОЮ, ЛІДОЮ і АНДРІЄМ
сестра — НАДІЯ КОКУРЕВИЧ з чоловіком ОСИПОМ, Полуднева Африка
сестра — СЛАВА ЗАРИЦЬКА з чоловіком МИРОНОМ, Ню Йорк
сестрінка — ХАРИТА ЛИТВИН з чоловіком РОМАНОМ і дітьми: ТЕОДОРОМ, ЮСТИНОЮ, МАРКІЯНОМ і АДРІЯНОЮ, Філядельфія
сестрінок — ЛЮДОМИР ЗАРИЦЬКИЙ з дружиною ОЛЕЮ і дітьми: ХРИСТЕЮ, АНДРІЄМ і ОРИСЕЮ, Ню Йорк

ФОТОКОПІЯ 5-ої СТОРІНКИ КИЇВСЬКОГО „ПЕРЦЯ"

(ГЛ. КОМЕНТАР: „СМІЙСЯ, ПАЯЦЕ!" НА СТОР. 2-ій)

Федір МАКІВЧУК

Коваль коня кує, а жаба ногу наставляє

I

У «вільному світі» не вщухає гомеричний курячий сміх. А на птахофермах Сполучених Штатів Америки, Канади й Західної Німеччини, як свідчать очевидці, коїться щось неймовірне, щось страшне. З раннього ранку до пізнього вечора тут стоїть такий регіт, що аж виляски йдуть.

З раннього ранку і до пізнього вечора тільки й чути, тільки й чути:

— Ха-ха-ха-ха-ха! Ой, не можу!

— Ой, сміхачі! Чиста тобі комедія!

— Хи-хи-хи-хи! Ой, не витримаю! Ой, боки вже болять!

— Ой, ой, держіть мене, бо лопну зо сміху!

Тамтешні телеграфні агентства, газети, радіо й телебачення повідомляють, що ця нечувана досі епідемія сміху у «вільному світі» вже звела зі світу сотні тисяч курей. Користуючись цим моментом, монополії, котрі торгують м'ясом птиці, різко знизили закупівельні ціни на курей. Власники птахоферм запанікували й не знають, що робити, бо не знають справжньої причини цього несподіваного вибуху курячого реготу. Кинулись до вчених зоотехніків і ветеринарів, а ті теж головами крутять, руками розводять.

— Це, мабуть, якась нова хвороба, — кажуть, — а яка — чорт її знає. Треба вивчити.

Несподівано прояснив цю трагікомедійну картину зозулястий півень на одній птахофермі в канадській провінції Манітоба.

Зозулястий півень, незважаючи на те, що лишився вдівцем (усі кури порвали боки од сміху, і їх довелося у пожежному порядку прирізати), стояв на воротях у червоних чоботях і реготався, мов навіжений. Убитий горем фермер підбіг до зозулястого, ухопив його за горлянку й кричить:

— Кажи, дурню, що на вас найшло! Зараз же кажи, бо я тобі голову одбатаю! Узяв чорт дитинку, то хай бере й колиску. Однаково я вже банкрут!

— Та невже ви не знаєте! — прохрипів зозулястий півень. — Одпустіть мені шию, — я все розкажу.

— Кажи, дурню, кажи мені всю правду, бо рішу тебе туточки ж!

— Та невже ви не чули, що утнули «президенти в екзилі» Лівицький і Стецько?

— А що ж вони такого утнули?

— Ой, не можу! Ой, згину! Не од вашої сокири, хазяїне, згину. Зо сміху згину!

І покотився зозулястий півень, крильми об землю б'є і регочеться безугавно, наче йому під крила два лоскотуни залізли.

Заспокоївся зозулястий півень тільки після того, як побачив у руках фермера блискучу сокиру.

— Не рубайте, хазяїне, зараз розкажу. Але сокиру не кидайте, бо я можу знову розсміятися. Тож слухайте. Лівицький і Стецько вимагають, щоб в Організації Об'єднаних Націй були репрезентовані «достойники» націоналістичної еміграції, а не представники Радянської України. «То наше законне місце в ООН, — пишуть вони, — і ми його займемо. Най там грім гримить, най там каміння з неба падає, а таки займемо». Ой, лоп... ой, лоп... Ха-ха-ха! Ой, держіть мене, хазяїне, бо зараз лопну! Просійбо, лопну!

— Я тебе лопну! Розповідай, де це ви, дурнхвости, вичитали таке фантастичне марення?

— У «Гомоні України», хазяїне, вичитали. І в нью-йоркській «Свободі», і в мюнхенських націоналістичних газетках теж про це на повному серйозі гомонять. Ой, лоп... Ой, лоп... Ой, держіть мене, хазяїне, бо, просійбо, од сміху лопну!

Тут уже й фермер розреготався. У нього горе, кури пропали, лишився один зозулястий півень, а він сміється, аж за боки хапається.

Отакого шелесту наробила у «вільному світі» чергова «державницька» акція націоналістичної «еліти», на чужинських землях сущої.

II

А коли говорити справді на повному серйозі, шановні читачі, то в націоналістичному жабурнинні дійсно почали гучно квакати про «незаперечне право» самостійницьких банкрутів зайняти крісла в ООН і представляти в цій шановній інституції український народ.

Квакають про це на своїх збіговиськах націоналістичні «вожді».

Квакає про це ж бандерівський «Гомін України», наречений у середовищі української трудової еміграції значно точніше і влучніше — «Г... України». Квакає про те ж нью-йоркська «Свобода». Квакають усі без винятку націоналістичні рептилії. Квакають, аж очерет гнеться.

А що мають робити? Треба! Квакати наказав їм вседержитель доларового мішка.

— Квакайте, а то супу не дам! Квакайте гучніше і погрозливіше, щоб аж у Києві вас почули. Наганяйте побільше страху на них!

— Та ми вже й не так квакали, а вони не бояться, ваша екселенція. Та ще й посміхаються. Кажуть, моська гавкає не слона.

— А я кажу — квакайте! — гримає вседержитель доларового мішка. — Квакайте, чорт вас забирай, і не забувайте, що й мала блоха спати не дає!

Прикро націоналістичним «державникам», що вседержитель доларового мішка рівняє їх з блохою, кривляться од такого принизливого і зовсім не державного порівняння, але надуваються і натужно квакають: «Щонайшвидше виключити з ООН УРСР, а також БРСР, а впровадити на їх місце справжніх представників українського і білоруського народів».

Бачили таких «справжніх представників»?! Ну, як тут, скажіть на божу милість, не розсмієшся — коваль коня кує, а жаба ногу наставляє.

Правду кажучи, вони вже й самі бачать, що з них навіть кури сміються, але іншого шляху у них немає. Мусять квакати, бо тут залізно і невмолимо діє відомий принцип: хто платить, той і музику замовляє. Нічого не попишеш. Хоч круть верть, хоч верть круть, а квакай. Тримай хвоста державницькою трубою і квакай, інакше замість миски супу схопиш дулю з маком.

* * *

...Жаль мені тільки курочок загиблих. Курочки все-таки корисна птиця.

СПОРТ

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ СК" — 0:0

Вже розпочалися першенські гри осінньої рунди, нового футбольного сезону Шейфер Ліґи Ню Джерзі. Минулої неділі 21-го вересня ц. р., стартували усі 40 клюбів, що входять до 4-ох дивізій тієї Ліґи, в якій теж виступають дві дружини УСТ „Ч. Січ". Згідно з календарем змагань 1-ша дружина „Ч. Січі" відбула свою першу зустріч сезону з Португальським клюбом, який в минулому сезоні двократно переміг наших футболістів. У цьогорічній „Мейджор Дивізії" „Шейфер Ліґи" збільшилося число Португальських клюбів до 3-ох — усі з міста Нюарку, після цього, як з І дивізії авансували її минулорічний першун СК „Beйра Мар". Усі три, ці клюби, виступають в добірних складах і мають велику піддержку португальського населення, що свідомо використовують цю важливу ділянку життя для піднесення і популяризації португальської етнічної групи в Північному Ню Джерзі.

Повертаючись до звітових змагань, що почалися після дощової зливи, треба відмітити, що проходили вони, не зважаючи на розмокле грище, в досить швидкому темпі, в яких в І половині дещо переважали господарі, а по перерві і головно в кінцевій фазі грали „Ч. Січ", ініціятиву мала „Ч. Січ".

На особливе відзначення у цих завзятих змаганнях заслужили обидва воротарі, завдяки яким вислід залишився 0:0. Успішно дебютував в складі „Ч. Січ" новий воротар, Ф. Брейді, який разом з кількома новими змагунами заповнили місця, що їх залишили довголітні наші футболісти, які на порозі закінчення своєї футбольної кар'єри забажали плятень і через те вони пішли змагатися до різних чужинецьких і українських клюбів. З минулорічного складу „Ч. Січі" залишилися: Юрій Вакун, Іван Палівода, Петро Паліівода, Михайло Палівода, К. Гільгерс. Повернулися назад Ігор Гіль і Роман Презимірський. З нових змагунів наразі в складі виступають: Н. Борда, М. Гуляс, Ф. Сантіяго, Г. Соза, Г. Мінот і С. Вайс. Провідником дружини є М. Палівода, тренер А. Віналес.

Інші висліди „Мейджор Дивізії": Інтер Сербія — СК „Вістула" 2:2, „Бейра Мар" — „Бразилія" 2:1, „Рома" — Мадярський СК (Вулдбридж) 2:1, „Бенефіса" — Ель Кондоріто СК 4:0. „Чорноморська Січ" II-Лос Пампос" СК 0:4 (III дивізія).

О. Твардовський

„КРИМІНАЛЬНА СПРАВА НОМЕР 196"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Надійшла відповідь, що для задоволення мого клопотання немає підстав.

За новонародженою традицією, 12 січня в таборах відзначається щороку голодівкою і петиціями. В цьому беруть участь політв'язні — українці, а часом і патріоти інших націй. Заяву про голодівку, яку я подав 12 січня 1974 року, я й закінчу свою розповідь про трагікомедію під назвою „Кримінальна справа Но. 196".

Голові Президії Верховної Ради Укр. РСР

Політв'язня Чорновола В.М., репресованого за літературно-критичну і публіцистичну творчість,

Заява.

12 січня 1972 року — це не тільки день мого арешту, але й дата початку широких репресивних акцій з метою остаточної ліквідації течії шестидесятників в українському літературно-громадському житті. Тому, починаючи з 12 січня 1974 р., я щорічно — як в ув'язненні так і після звільнення — відзначатиму цей сумно пам'ятний день української історії одноденною голодівкою. Так робитиму аж до справедливого перегляду моєї та інших аналогічних справ.

12 січня 1974 р.

В. Чорновіл

(Кінець)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ЖОВТНЯ 1975 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори В-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Санфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — В. Боярський, гол., Т. Клебан, кас., М. Демчук, фін. секр.

Палата Репрезентантів погодилася щодо обсерваторів на Близькому Сході

Вашінгтон. — У середу, 8 жовтня, Палата Репрезентантів 341-им голосом проти 69-ох проголосувала, щоб 200 американських цивільних техніків займали кілька постів між військовими лініями Ізраїля та Єгипту на території Сінайського півострова із завданням попереджувати про несподіваний напад однієї із сторін. Того самого дня Сенат розпочав дискусію над цією резолюцією, але не голосував над нею, бо ряд сенаторів запропонували кілька додатків. Запропоновані додатки можуть довести до того, що резолюція буде схвалена Сенатом аж після 10-денної відпустки, яка має розпочатися в п'ятницю, 10 жовтня. Палата Репрезентантів також включила додаток до оригінального проєкту спільної резолюції, щоб президент Форд мав право вживати військові частини на Сінайському півострові тільки для евакуації цих техніків на випадок серйозної небезпеки, але не в жадному іншому випадку.

В Москві приймали президента Португалії з великими парадами

Москва. — Совєтська преса подає обширні повідомлення про перебування в СССР президента Португалії Франціска да Коста Гомеза, який, користаючись запрошенням Верховної Ради СССР і польського уряду, відвідав обидві країни. На московському летовищі, прикрашеному прапорами СССР і Португалії, Гомеза вітали голова Президії Верховної Ради СССР Ніколай Подгорний, міністер закордонних справ Андрей Громико, міністер оборони Андрей Гречко та багато інших членів Верховної Ради і Ради Міністрів СССР. Серед офіційних осіб був також посол Португалії до СССР і численні представники інших держав. Подгорний і Гомез, пройшлися біля почесної гвардії і вислухавши національних гимнів СССР і Португалії, виголосили короткі привітальні промови, а опісля валка автомобілів, що їх супроводили поліцисти на мотоциклях, рушила в сторону Москви. Москвичі, згідно з повідомленнями совєтських і закордонних газет, тепло вітали президента Португалії, а вулиці, якими проїжджала валка, були прикрашені сотнями прапорів і транспарентами. 1-го жовтня ц. р. на Кремлі відбувся в честь президента Гомеза офіційний бенкет з участю багатьох видатних політичних, військових і культурних діячів та запрошених закордонних дипломатів. Португальського президента прийняв також на окремій авдієнції генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, з яким він обмінявся думками про розвиток відносин між СССР і Португалією. Брежнєв у розмові зокрема підмічував, що, мовляв, „народ кожної держави має суверенне право вирішувати свою долю", тому інші держави не повинні вмішуватися у внутрішні справи Португалії.

ПОМЕР О. ПРОТОЄРЕЙ МИХАЙЛО КОХАНСЬКИЙ

Бруклин, Н.Й. — Парафіяльна Рада інформує, що в середу, 8-го жовтня ц.р. тут помер на 72 році життя о. прот. Михайло Коханський. Похоронні відправи відбудуться в Свято Троїцькому Соборі УАПЦ в екзилі — 185 Савт 5 вулиця, Бруклин, Н.Й. в четвер, 9-го жовтня і в п'ятницю 10-го о год. 6-й вечором. Похорони в суботу о год. 9-й рано на Український Православний Цвинтар в Бавнд Вруку.

„Невольник" в Пассейку

Український оперно-драматичний ансамбль з Ню Йорку, після успішних вистав в Ню Йорку, Бруклині і Нюарку, виконає цієї неділі, 12-го жовтня о год. 5:30 по полудні в залі Українського Централі в Пассейку історичну п'єсу „Невольник" М. Кропивницького з оперними співаками і драматичними акторами в супроводі камерної оркестри з мішаним і мужеським хорами.

Дія сцени, яку написав М. Кропивницький за поемою Т. Шевченка, „Невольник", відбувається в Україні і Туреччині. Її автор, класик української драматургії, сам музично сформив цю виставу, деякі музичні частини додані за музикою М. Лисенка, як хоровід „Король", пісня „Коли б мені Господи" і рел. нац. гимн „Боже Великий Єдиний".

В головних ролях виступлять: П. Слободян, сеньйор драм. театру в Америці, в ролі Коваля, Ярина (його дочка) оперна співачка Т. Лисохолат, Степан (його годованець) М. Яблонський актор УТА, Оксана (подруга Ярини) А. Борисенко, Недобитий (бандурист) Б. Крушельницький, соліст Оп. Ансамблю. Запорожці: Неплюй — оперний співак Л. Рейнарович, Омара Ст. Вовчук, Кукса — І. Макар, Голощук — В. Сметанюк, Покришка — Ф. Лукіянський і інші. Муз. керівник — Р. Степаняк, режисерує — Р. Федорович, концертмайстер — Р. Левицький.

Ціла п'єса взята з козацького життя і в ній широко використовується козацький героїзм, побут, гумор, вплітаючи відповідні пісні, як „Засвистали козаченьки", „Гей не дивуйтеся", „Я сьогодні щось дуже сумую", „Гей нуж, браття до зброї" та ін.

Н. Н.

ТАРЗАН, Ч. 7377. Вбиття моряка

"I WATCHED AS THE RAT-FACED SAILOR LED A PARTY ASHORE... HE THEN ORDERED THE MEN TO DIG A HOLE...

"BUT A TERRIBLE ARGUMENT ENSUED... AND ONE OF THE MEN STRUCK HIM DOWN WITH A PICK...

JOHN CELARDO

"THEY BURIED HIM WITH THE CHEST...

THEN THEY RAPIDLY SAILED AWAY — WITH ANOTHER VESSEL IN HOT PURSUIT!"

5-20 7377

„Я бачив як група мужчин, під проводом подібного до щура моряка, висіла на берег... Він тоді наказав їм викопати яму..."

„Але почалася страшна сварка і один з мужчин вбив його рискалем..."

„Вони закопали моряка разом із скринею і скоро відплили, бо інший корабель пустився за ними наздогін!"